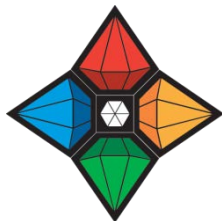

ČÁST 8.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST A ZAMĚŘENÍ ODDÍLU

HESLA: STEZKY SKAUTŮ, STEZKY VLČAT, HOROLEZENÍ (KURZY SBCT, WAY UP), TÁBOŘENÍ V TÝPÍ A WOODCRAFTING, ZODPOVĚDNOST A HISTORIE (DRUŽINOVÉ KRONIKY/POKLADNY, ODDÍLOVÁ KRONIKA), VZDĚLÁVÁNÍ ODDÍLOVÉ RADY

SKAUTSKÉ STEZKY

Popis:

Oficiální nováčkovská zkouška a čtyři stupně stezek (Země, Voda, Vzduch a Oheň), které skauti plní dle svého věku. Ke stezkám oddíl umožňuje využívat všechny nástroje a motivační prostředky, které jsou k dispozici (Sacculus, nášivky, výzvy atd.)

Vedoucí mají k dispozici metodiku *Jak pracovat se stezkou* a další metodiky k jednotlivým oblastem stezek.

Nováčkovskou zkoušku si musí splnit každý nový člen oddílu, který vstoupí do skautského věku.

NOVÁČKOVSKÁ ZKOUŠKA

Délka plnění

Na její splnění má jednotlivec přesně 6 měsíců. Další prodloužení může povolit pouze vůdce oddílu či patron věkové kategorie.

Při nesplnění nováčkovské zkoušky nemůže být nováček přijat do oddílu. O dalším postupu v konkrétních případech rozhoduje oddílová rada (MOR či VOR).

Nováčkovi může být část či většina nováčkovské zkoušky zrušena nebo individuálně změněna, pokud jsou schopnosti, znalosti a dovednosti či věk nováčka na úrovni, kdy plnění standardní nováčkovské zkoušky není pro nováčka přínosem. Toto rozhodnutí schvaluje oddílová rada (MOR či VOR).

První až čtvrtý stupeň skautské stezky plní skauti dle svého věku.

1. stupeň = 11 – 12 let
2. stupeň = 12 – 13 let
3. stupeň = 13 – 14 let
4. stupeň = 14 – 15 let

Plnění je možné mí o rok posunuté (začínat a končit o rok později).

Čas plnění

Na splnění jednoho stupně má skaut 12 měsíců. Prodloužení plnění stezky může povolit pouze vůdce oddílu či patron věkové kategorie se souhlasem rádce družiny.

Čtyři stupně skautské stezky

Úroveň

- **Bembek skaut**
 - Splnil méně než 17 kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává pouze šedý krystal místo barevného a nemá možnost prodloužení plnění.
 - V dalším stupni dostává karty Sacculu až po splnění prvních deseti bodů.
- **Bronzový skaut**
 - Splnil 17 až 20 kompletních bodů stezky
 - Dostává šedý krystal a diplom za splnění stupně. Má možnost dokončit stezku do tří měsíců (pak získá barevný krystal).
- **Stříbrný skaut**
 - Splnil 21 – 24 kompletních bodů stezky
 - Dostává barevný krystal a diplom za splnění stupně. Má možnost dokončit stezku do tří

měsíců (pak se může pokusit i o výzvu).

- **Zlatý skaut**
 - Splnil 25 a více kompletních bodů stezky.
 - Dostává barevný krystal, diplom za splnění stupně a možnost pokusit se o příslušnou výzvu.
 - Skaut by měl po rozhovoru s vůdcem navrhnout konkrétní plán na dokončení posledních aktivit.

Motivační prvky

- **Krystal**
 - Správný krystal si skaut našívá na skautský kroj ihned poté, co získá vyšší stupeň stezky (či dokončí stávající stupeň).
- **Výzvy**
 - Skaut si může splnit výzvu do 6 měsíců od ukončení daného stupně.
- **Sacculus**
 - Skaut musí vlastnit základní sadu Sacculu a mít našité příslušný krystal na svém kroji, jinak mu nelze dávat rozšiřující karty.
 - Skaut získává karty Sacculu za každý dokončený bod ve stezce. Karty se udělují buď pravidelně či nejpozději jednou za měsíc.
 - Karty uděluje rádce družiny případně jiný člen oddílová rady k tomu určený.
- **Diplom**
 - Získává skaut, když dokončí stezku na minimálně bronzové úrovni.

VLČÁCKÉ STEZKY

Popis:

Oficiální nováčkovská zkouška a tři stupně stezek (Mauglí mezi vlky, Mauglí v džungli, Mauglí v lidské vesnici), které vlčata plní dle svého věku. Ke stezkám oddíl umožňuje využívat všechny nástroje a motivační prostředky, které jsou k dispozici (nášivky, výzvy atd.)

Vedoucí mají k dispozici metodiku *Jak pracovat se stezkou* a další metodiky k jednotlivým oblastem stezky (např. pracovní listy *Kdo si hraje, nezlobí*)

Nováčkovskou zkoušku si musí splnit každý nováček, který přijde k vlčatům.

Délka plnění

Na její splnění má jednotlivec přesně 10 měsíců. Další prodloužení může povolit pouze vůdce oddílu či patron věkové kategorie.

Při nesplnění nováčkovské zkoušky nemůže být nováček přijat do oddílu. O dalším postupu v konkrétních případech rozhoduje oddílová rada (MOR či VOR).

Nováčkovi může být část či většina nováčkovské zkoušky zrušena nebo individuálně změněna, pokud jsou schopnosti, znalosti a dovednosti či věk nováčka na úrovni, kdy plnění standardní nováčkovské zkoušky není pro nováčka přínosem. Toto rozhodnutí schvaluje oddílová rada (MOR či VOR).

NOVÁČKOVSKÁ ZKOUŠKA

tři stupně VLČÁCKÉ

První až třetí stupeň vlčácké stezky plní vlčata dle svého věku (nemusí tedy plnit nižší stupeň, pokud jsou starší).

1. stupeň = 8 – 9 let
 2. stupeň = 9 – 10 let
 3. stupeň = 10 – 11 let
-

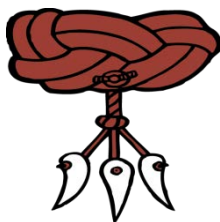
stezky

Čas plnění

Na splnění jednoho stupně má vlče 12 měsíců. Prodloužení plnění stezky může povolit pouze vůdce oddílu či patron věkové kategorie se souhlasem rádce družiny.

Úroveň

- **Vlk sběrač**
 - **1. Stupeň** - Splnil méně než 20 kompletních bodů ve stezce.
 - Nedostává nic a nemá možnost prodloužení plnění.
 - **2. a 3. Stupeň** – Splnil méně než 27 kompletních bodů ve stezce.
 - Nedostává nic a nemá možnost prodloužení plnění.
- **Vlk stopař**
 - **Stupeň** – Splnil 21 až 25 kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně. Má možnost splnit stezku do tří měsíců (pak získá nášivku), nemá možnost splnit výzvu.
 - **a 3. Stupeň** – Splnil 28 až 33 kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně. Má možnost splnit stezku do tří měsíců (pak získá nášivku), nemá možnost splnit výzvu.
- **Vlk lovec**
 - **1. Stupeň** – Splnil 26 až 30 kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně a nášivku. Má možnost splnit stezku do tří měsíců (pak se může pokusit o výzvu)
 - **2. a 3. Stupeň** – Splnil 34 až 38 kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně a nášivku. Má možnost splnit stezku do tří měsíců (pak se může pokusit o výzvu)
- **Vlk válečník**
 - **Stupeň** – Splnil 31 a více kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně, nášivku a může se pokusit o výzvu.
 - **a 3. Stupeň** – Splnil 39 a více kompletních bodů ve stezce.
 - Dostává diplom za splnění stupně, nášivku a může se pokusit o výzvu.
 -

Motivační prvky

- **Nášivka**
 - Nášivku vlče získává za úspěšné dokončení aktuálního stupně.
 - **Výzvy**
 - Vlče si může splnit výzvu do 3 měsíců od ukončení daného stupně.
 - **Diplom**
 - Získává každé vlče, když dokončí stezku minimálně na úrovni Vlk stopař.
-

Popis:

Horolezecký výcvik je jeden z hlavních pilířů DEVÍTKY k naplnění skautské výchovné metody. Využívá se jako nástroj k přebírání zodpovědnosti, posilování týmového ducha, zvyšování odvahy a možnosti sebepřekonání, zvyšování motivace, zlepšení organizačních schopností a řešení managementu krize a krizového managementu, prohlubování vztahu k přírodě.

Horolezecký výcvik je součástí i skautských a vlčáckých stezek a minimálně jedné větší oddílové akce za rok. Všichni členové oddílu si tak musí osvojit alespoň základní prvky tohoto sportu.

Horolezecký výcvik je cílen na všechny věkové kategorie. U vlčat se zaměřuje spíše na boulderování a jednoduché základy, u skautů horolezecké stěny/skály, bezpečnost a jištění a roveři se zaměřují na pokročilejší techniky a horské expedice v Čechách i v zahraničí (ledovce, ferraty...).

Každý skaut a vlče má také k dispozici, jako „uzlovačku“ certifikovanou horolezeckou smyčci (1,5 metru, cca 9 mm průměr), kterou používá ke svému výcviku a jištění.

Kurz je **povinně** určen pro všechny skauty od 11 let věku. Oddílová rada musí zajistit, aby každý skaut oddílu tímto kurzem prošel a splnil požadované podmínky.

Účastníci kurzu dostávají k dispozici příručku s pracovními listy, která je provádí jednotlivými částmi kurzu. Tato příručka má i metodickou část, která je určena pro vůdce kurzu.

Kurz se skládá z těchto částí:

- Práce v týmu – teambuilding, důvěra, podpora
- Bezpečnost a styly/typy lezení
- Výstroj a výzbroj
- Uzlování
- Základní zdravotní péče
- Boulderování
- Slaňování
- Skálolezení/stěnolezení do obtížnosti 4 UIAA

Základní skautský horolezecký kurz

Kurz je možné opakovat, pokud se skautovi nepodaří splnit všechny podmínky napoprvé.

Motivační prvky

- **Odznak na bareť**
 - Za úspěšně dokončený kurz získá skaut bílou připínací placku na skautský bareť.
- **Osvědčení**
 - Za úspěšně dokončený kurz získá skaut osvědčení na své jméno podepsané vůdcem kurzu (případně instruktorem, který je garantem kvality kurzu).

Vedení kurzu

Kurz může vést pouze činovník/rover nad 18 let s podporou vyškolených rádců/roverů. Tento činovník musí ovládat všechny dovednosti/znalosti, které se na kurzu vyučují. Pokud má oddíl certifikovaného horolezeckého instruktora, tak by se měl na tomto kurzu podílet minimálně jako garant kvality (podepisuje se zároveň na osvědčení).

Tento kurz je nadstavbou *základního skautského horolezeckého kurzu*. Je cílen především na rozvoj roverů a činovníků ve specifických horolezeckých oblastech. Mohou se ho však zúčastnit již i mladší roveři (14 let a výše).

Kurz WAY UP má základní společnou část a následně je zaměřena na čtyři oblasti **a každá z nich má dva stupně**:

Kurz WAY UP

- Vysokohorská turistika – ferraty
- Ledovce
- Stěnození/skálolení
- Expediční výstupy

Obsah kurzu a jednotlivých oblastí stanovuje příslušná metodika. Kurz je možné opakovat, pokud se účastníkovi nepodaří splnit všechny podmínky napoprvé.

Motivační prvky

- **Nášivka na kroj**
 - Za úspěšnou absolvenci kurzu a jedné oblasti
- **Odznak na baret**
 - Odznak příslušné oblasti **a stupně**
- **Osvědčení**
 - Osvědčení na své jméno s popisem splněné oblasti a stupně podepsané garantem kurzu.

Vedení kurzu

Garantovat a vést kurz může pouze akreditovaný instruktor případně činovník nad 18 let, který má delší praktické zkušenosti v konkrétních oblastech. Schválení absolvence kurzu, splnění podmínek, musí odsouhlasit malá oddílová rada složená z alespoň tří činovníků.

VZDĚLÁVÁNÍ ODDÍLOVÉ RADY

Popis:

Cílené vzdělávání členů oddílové rady a aktivních skautů a roverů je jedním z hlavních pilířů skautské výchovy DEVÍTKY. Oddíl by měl zajistit a podporovat, aby všichni aktivní činovníci a rádci měli příslušnou kvalifikaci a vzdělání, které je potřebné pro jejich rozvoj a rozvoj oddílu skrze ně.

Rádcovská akademie

Oddílové vzdělávání rádců, které trvá alespoň jeden den. Oddíl musí zajistit minimálně dvě akademie za rok.

Rádcovská motivační setkání

Rádcovská motivační či vzdělávací setkání typu Žirafa/KUTR je určeno pro aktivní skauty, podrádce a rádce. Oddílová rada tam vysílá skauty, které chce odměnit a posunout dále v jejich rozvoji.

Důležité je pracovat s tím, co si skauti z tohoto setkání přivezou (udělat společné sdílení, dát prostor k uplatnění jejich nových zkušeností atd.).

Skauti si platí kurzovné i cestovné na tyto akce.

Rádcovské vzdělávání

Rádcovské kurzy

Rádcovské kurzy jsou určeny pouze pro rádce a podrádce DEVÍTKY. Důležité je pracovat s tím, co si skauti z kurzu dovezou (udělat společné sdílení, dát prostor k uplatnění jejich nových znalostí a dovedností).

Oddíl se snaží na část kurzovního rádcům přispět.

Rádcovské stáže

Každý rádce by jednou za rok měl navštívit družinu jiného oddílu na její schůzce, výpravě či táborovém dnu a zúčastnit se jako pozorovatel/účastník celého programu této družiny. Zároveň by měl reprezentovat DEVÍTKU a představit, jak on sám či celý oddíl pracuje a řeší podobné problémy (pokud o to bude mít navštívená družina zájem).

Z této stáže by měl rádce podat zprávu ostatním rádcům a říci jim, co na něj zapůsobilo (negativně i pozitivně) a jaké poznatky si odváží do své vlastní práce. Stáže zprostředkovává patron skautů či některý z vůdců oddílu.

Čekatelé

Na čekatelský kurz smí DEVÍTKA vyslat pouze rádce/rovera, který je aktivní v rámci oddílu či střediska a má splněný třetí stupeň stezky (zlaté úrovně) či čtvrtý stupeň stezky (stříbrné a vyšší úrovně).

Preferují se kurzy s letním během (víkendové jen výjimečně).

Vyslání schvaluje oddílová rada.

Proplácení kurzu se řídí střediskovými pravidly. Oddíl se však snaží zajistit alespoň částečné proplacení nákladů (kurzovní, cestovní).

Vůdci

Na vůdcovský kurz smí DEVÍTKA vyslat pouze činovníka, který je aktivní v rámci oddílu či střediska a je ochoten další dva až tři roky dle svých možností být oddílu a středisku dále k dispozici.

Preferují se kurzy s letním během (víkendové jen výjimečně).

Vyslání schvaluje oddílová rada.

Proplácení kurzu se řídí střediskovými pravidly. Oddíl se však snaží zajistit alespoň částečné proplacení nákladů (kurzovní, cestovní).

Lesoškoláci

Lesoškolské vzdělávání je na osobním rozhodnutí vůdců DEVÍTKY. Lesní školu si platí každý vůdce sám. Pouze v případě, že by kvalifikace byla potřebná pro oddíl v rámci jeho rozvoje, tak se oddíl bude snažit část nákladů vůdci pokrýt. Svě získané vzdělání by pak měl vůdce v oddíle praktikovat.

Skautští instruktoři

Získání instruktorské kvalifikace není po vůdcích DEVÍTKY vyžadováno. Posun a kvalitní vedení oddílu nezáleží na získání této kvalifikace. Absolvence instruktorské lesní školy je na osobním rozhodnutí každého z vůdců DEVÍTKY.

Instruktoři

Odborní instruktoři

Získání odborné kvalifikace (horolezení, lanové aktivity, zdravotník...) zvláště pokud je **akreditovaná MŠMT** je u vedoucích nad 18 let podporováno u odborností, které jsou pro oddíl klíčové z hlediska jeho činnosti (horolezení, zdravotník) či jsou často využívané (lanové aktivity a další.).

Tyto kurzy (pokud jsou akreditované MŠMT) se vedoucím zcela nebo částečně proplácejí (oddíl se snaží získat na ně peníze z vlastních prostředků, ze střediska či z dotací). Podmínkou proplacení kurzu je i to, že se daný vedoucí zaručí, že bude další **2 až 3 roky** oddílu v této odbornosti **k dispozici**.

Výjimku tvoří **zdravotní kurzy** – DEVÍTKA podporuje (i finančně), aby každý aktivní činovník měl zdravotnickou kvalifikaci.

Popis:

DEVÍTKA byla založena na principech praktického woodcraftingu, jehož cílem je člověk vysoké lidské úrovně, tedy člověk pečující o své zdraví a tělesnou zdatnost, který žije v souladu s přírodou, člověk prahoucí po poznání a svém všestranném rozvoji, člověk pevných morálních zásad, který je prospěšný svému okolí. Hlavním symbolem této činnosti je vyznávání **čtyřnásobného ohně, služba středisku, táboření v týpí a budování vztahu k přírodě** skrze rozvoj táborských dovedností a co nejčastějším venkovním pobytem během našich schůzek a výprav.

Táboření v týpí

Táboření v dakotských týpí je hlavním způsobem táboření během letních a zimních táborů. Dovednost stavby týpí, ohniště, vybudování interiéru a řízení ohně pomocí kouřových chlopní je podporována v rámci dalších výchovných nástrojů DEVÍTKY (stezky, odborky, úkoly, CTH).

K tomuto způsobu táboření patří i základní znalost historie, jazyka a zvyků národa Očéti Šakowin (Sedmi poradních ohňů) mezi které patřili kmeny Nakotů, Dakotů a Lakotů (bělochy označovaných Siouxů) a tyto prvky využívat v oddílové činnosti (CTH, CLH, přezdívky, symboly...).

V rámci činnosti oddílu je důležité vztah k tomuto národu rozvíjet i skrze estetiku a rukodělné činnosti (lapače snů, rozety, wampumové pásy, písně).

Doporučená literatura:

Indiáni – praobyvatelé Severní Ameriky; Thomas Jeier, Universum, 2013
Indiáni – Kniha lesní moudrosti I. – Ernest Thompson Seton, LEPREZ, 2003
Poselství rudého muže - Ernest Thompson Seton, Chvojko nakladatelství, 1997
Táboříme v týpí – Jiří Macek a kol., Liga lesní moudrosti, 2002
Stavba týpí; Čáp, DEVÍTKA, 2014
Česko – Lakotský slovník; samizdat střediska Fidelis et Fortis

Oddílová činnost podporuje úctu k ohni. Rituály, tradice a pravidla bezpečnosti mají za cíl rozvinout u dětí vztah k ohni jako symbolu, který nás spojuje a slouží nám.

Základní pravidla**Kolem ohně sedíme vždy v kruhu**

- Stejně jako život nemá kruh začátek ani konec.
- Je symbolem rovnosti a souladu.
- Je symbolem demokracie, protože se všemi se v kruhu stejně jedná.
- Všichni hledí do středu a cítí, že jsou součástí celku.
- Každý může komukoli pohlédnout do tváře.
- Chování každého je vidět před celým shromážděním.

Úcta k ohni

- Do ohně se **nikdy nehází nic**, co není přírodní.
- Oheň **patří ohnivci či obyvatelům týpí**, kde hoří, nikdo jiný nemá právo přikládat ani jinak manipulovat s ohněm, pokud o to není výslovně požádán či nehrozí nebezpečí.
- Slavnostní ohně mají vždy **ochranu kruhu (Tabu)**, překročit ho smí pouze ohnivec.
- K ohni se nikdy **neotáčíme zády**.
- Nikdy **nevstupujeme do prostoru mezi oheň a sedící bratry/sestry** – pokud to jinak není možné, tak se omluvíme.
- Slavnostní ohně vždy **necháváme dohořet**, nikdy je nehasíme vodou.
- Po vyhasnutí ohně se každé **ohniště se vždy vyčistí** a dle zvyku je možno položit doprostřed zelenou smrkovou smítku na znamení, že je ohniště připraveno pro další použití.

ZODPOVĚDNOST A HISTORIE

Popis:

Výchova k zodpovědnosti je základním kamenem, jak udržet kvalitu oddílu na vysoké úrovni. Historie ukázala, že pokud tento výchovný prvek nefungoval, tak oddíl ztrácel identitu, jednotnost, atmosféru, vytrácely se tradice a upadala členská základna i prvky skautské výchovné metody.

Zodpovědnost jde ruku v ruce s důsledností.

Strážcem tohoto výchovného prvku je vůdce oddílu a jeho zástupci, kteří k tomu využívají svůj osobní příklad i konkrétní nástroje mezi které patří i kroniky a pokladny.

Oddílová kronika

Oddílová kronika je jedním z nejdůležitějších symbolů oddílu. Kronika **odráží kvalitu oddílu**. Je to **symbol naší zodpovědnosti** vůči budoucím generacím DEVÍTKAŘŮ.

Aktuálně je vedena vždy jedna. Zaznamenává skrze popisy, fotografie a dokumenty stav a činnost oddílu během každého roku. V kronice jsou zaznamenávány všechny výpravy oddílu a družin, skautské tábory, rozhodnutí a vedení oddílu, členská základna a další.

Kroniku má na starosti oddílový kronikář, který ručí za její aktualizaci a zapojuje do tvoření záznamů další členy oddílu. Oddílová rada pravidelně kontroluje, že je kronika pečlivě vedena.

Kroniky jsou přísně chráněny a opečovávány, je to **nenahraditelný majetek oddílu**, který má nevyčíslitelnou hodnotu.

V případě jakékoliv krize se v rámci oddílového majetku **kroniky umísťují do bezpečí, jako první (mají vyšší prioritu než vlajka)**.

Družinová kronika

Družinová kronika je symbolem družiny. V rámci oddílu patří družinovým kronikám stejně důležité místo, jako mají kroniky oddílové.

Kronika zaznamenává minimálně všechny družinové výpravy a významné akce družiny, případně družinové schůzky (každou zvlášť či jako souhrn), specifika družiny, její rozhodnutí a činnost, členskou základnu a družinové dokumenty a fotografie.

O kroniku se stará družinový kronikář, který ručí za její aktualizaci a zapojuje do tvoření záznamů další členy družiny.

Družina nemá povinnost psát svoji kroniku. Je to však ukazatel vyspělosti a zodpovědnosti členů družiny.

Družinové pokladny

Družinovou pokladnu si mohou vést všechny družiny a šestky oddílu. Členové družiny si do ní každý měsíc odvádějí částku, kterou si společně dohodnou. Krom financí, které může družina využít dle svých potřeb je družinová pokladna jeden z výchovných nástrojů DEVÍTKY k trénování zodpovědnosti a spolehlivosti.

Družinovou pokladnu má na starosti pokladník družiny, který si vede záznamy o příjmech a výdajích. Skautští pokladníci by měli mít možnost v rámci funkce získat základní znalosti o hospodaření (náležitosti paragonů, vedení pokladního deníku).